

Vaccineren en btw: wat is allemaal vrijgesteld?

Dienstprestaties die nauw samenhangen met COVID-19-vaccins zijn aan 0% btw onderworpen. Geldt dat dan ook voor alle diensten die met de werking van een vaccinatiecentrum te maken hebben?

Wat werd er ter zake beslist?

Diensten die samenhangen met het vaccin

Ruime toepassing van het 0%-tarief

De vaccins zelf. Daar begint het uiteraard mee, met het geneesmiddel zelf, maar dat was vrij snel uitgeklaard. Sinds 1 januari 2021 zijn COVID-19-vaccins die een Europese marktvergunning gekregen hebben en die als geneesmiddelen geregistreerd zijn door de minister van Volksgezondheid, onderworpen aan het tarief van 0% (art. 1ter/2 KB nr. 20) .

Ook tijdelijk, zoals de mondkmaskers? Ja, zij het dat het 0%-tarief voor de vaccins pas afloopt op 31 december 2022. Het verlaagde btw-tarief van 6% voor mondkmaskers en alcoholgels daarentegen geldt in principe maar tot en met 30 juni 2021.

De ermee samenhangende diensten

Ook tegen het 0%-tarief? Ja, zij het dat veel van die diensten sowieso al vrijgesteld zullen zijn van btw op basis van artikel 44 W.Btw. Dat geldt echter niet voor alle diensten die nauw samenhangen met het vaccin en bijgevolg moest daarvoor nog wel duidelijkheid gecreëerd worden (circ. 2021/C/3, 11.01.2021) .

Welke diensten? In eerste instantie gaat het dan uiteraard om het toedienen van het vaccin zelf en wat daarbij komt kijken. Dat zijn dan de diensten die doorgaans al vrijgesteld zijn op grond van artikel 44 W.Btw, zoals de diensten verricht door een arts, door een verpleegkundige, enz.

Niet vrijgesteld, toch 0%. Dat zijn dan kortweg diensten die niet vrijgesteld zijn van btw op grond van artikel 44 W.Btw, maar die dus nu wel (tijdelijk) onderworpen zijn aan het 0%-tarief. Concreet gaat het dan onder meer om de diensten verricht door apothekers.

Alleen diensten, niet de leveringen! Dat is wel van belang natuurlijk. Het zijn alleen de 'diensten' die nauw met de vaccins samenhangen, die het nultarief kunnen genieten. De leveringen van medische benodigdheden voor de vaccinatie, zoals de levering van spuitjes, serums, gel, handschoenen, mondkmaskers, medische vuilbakken, enz., zijn uitgesloten van het 0%-tarief.

Het 'geleende' personeel? Ook tegen 0% btw! Dat gaat dan doorgaans om lokale besturen die personeel ter beschikking stellen van een vaccinatiecentrum. In principe is zo'n terbeschikkingstelling van personeel een dienst onderworpen aan btw, maar de Btw gaat er in dit geval mee akkoord om dat tegen 0% btw te doen (circ. 2021/C/17, 25.02.2021) .

Ondersteunende diensten in een vaccinatiecentrum

Om welke diensten gaat het precies?

Vaccineren is meer dan spuitjes zetten! Dat vat het inderdaad goed samen. Het gaat in feite om alle andere diensten die nodig zijn om een vaccinatiecentrum operationeel te maken en die bijdragen tot de inrichting en de werking ervan. Concreet gaat het dan onder meer om het onthaal, de schoonmaak, de beveiliging, de opslag en het beheer van de vaccins, enz.

Gefactureerd aan het vaccinatiedorp? Ja, min of meer. Het zijn de diensten die rechtstreeks aan de (co-)organisator of coördinator van de vaccinatie gefactureerd worden. De (co-)organisator is een door de overheid erkende of goedgekeurde organisator van een of meer vaccinatiecentra. Dat kan een lokaal bestuur zijn, een VZW, een evenementenorganisator, ...

Ook allemaal tegen het 0%-tarief? Ja, dat heeft de Btw recentelijk verduidelijkt (circ. 2021/C/33, 07.04.2021) . Van belang is wel dat het 0%-tarief alleen van toepassing is in de relatie dienstverrichter - (co-)organisator of coördinator. Als een dienstverrichter dus zijn opdracht uitbesteedt aan een andere onderneming, dan gelden in die relatie de gewone btw-regels en is het 0%-tarief dus niet van toepassing.

Tip. Diensten die al vrijgesteld zijn van btw, blijven dat uiteraard. Daarvoor geldt dat 0%-tarief m.a.w. ook niet, om de eenvoudige reden dat het ook helemaal niet nodig is. Dat is dan onder meer het geval voor de van btw vrijgestelde onroerende verhuur van een ruimte die gebruikt wordt als vaccinatiecentrum.

Wat als er al btw betaald werd? Het 0%-tarief voor deze ondersteunende diensten geldt nl. ook met terugwerkende kracht sinds 1 januari 2021. De kans dat er reeds zulke diensten gefactureerd zijn met btw, is dus reëel. Het volstaat dan evenwel om te werken met een creditnota en een nieuwe factuur op te maken met toepassing van het 0%-tarief.

Concrete voorbeelden. Zonder volledig te willen zijn, zijn onder meer de volgende diensten die verricht worden ten behoeve van een vaccinatiecentrum, onderworpen aan het 0%-tarief:

- de schoonmaak en de sterilisatie door een extern bedrijf dat hiervoor factureert;
- de opslag en de beveiliging van de vaccins door een bedrijf;
- de terbeschikkingstelling door een interimkantoor van personen die uitsluitend in de vaccinatiecentra zelf werken in een ondersteunende functie;
- de diensten in verband met de functie van een hr-manager in meerdere vaccinatiecentra, gefactureerd door een bedrijf aan een eerstelijnszone die als organisator van een vaccinatiecentrum optreedt;
- de diensten van een centraal callcenter dat zijn diensten rechtstreeks aan de coördinator factureert of een lokaal callcenter dat zijn diensten aan het organiserende lokaal bestuur factureert;
- de dienst verricht door een bedrijf in opdracht van een coördinator die erin bestaat om uitnodigingsbrieven tot vaccinatie naar inwoners te versturen op basis van een door die coördinator opgestelde adressenlijst;
- het ontwerpen en uitvoeren van een vaccinatiecampaagne in opdracht van een coördinator;
- het ophalen en naar het vaccinatiecentrum brengen van minder mobiele personen door een bedrijf dat deze dienst aan de organisator of coördinator van het vaccinatiecentrum factureert;
- de diensten van een bedrijf dat instaat voor de inrichting van het vaccinatiecentrum, het onderhoud, het beheer van de stock met aanvulling van de benodigdheden, de verzameling van het medische afval, ...

Wat kan hoegenaamd niet het 0%-tarief genieten?

Toch niet alles dus? Neen, inderdaad, er zijn heel veel diensten die het 0%-tarief kunnen genieten, maar de klassiekers zijn ook hier uitgesloten. Zo kunnen diensten in verband met de voedsel- en drankbevoorrading en catering in de vaccinatiecentra niet het 0%-tarief genieten.

Verplaatsingskosten. Ook die zijn inderdaad uitgesloten. Het gaat dan om de kosten van de verplaatsing naar en van het vaccinatiecentrum, tenzij het gaat om het vervoer van minder mobiele personen.

Leveringen ook uitgesloten. Het gaat alleen om ondersteunende diensten en dus niet om de daarmee samenhangende leveringen. De leveringen van materialen die nodig zijn voor het uitrusten van het vaccinatiecentrum, zoals de aankoop van tafels en stoelen, computerapparatuur, standaardsoftware, enz., kunnen dus niet het 0%-tarief genieten. Die leveringen zijn m.a.w. aan de normale btw-regels en btw-tarieven onderworpen.

Tip. De huur van dergelijke materialen kan wel het 0%-tarief genieten, want dan gaat het om een dienst.

Nutsvoorzieningen? Neen, dat zijn ook leveringen en bijgevolg zijn die dus ook uitgesloten van het 0%-tarief. Het gaat dan concreet om de facturen van elektriciteit, gas en water verbruikt in het vaccinatiecentrum.

Niet alleen de vaccins zelf zijn onderworpen aan het 0%-tarief inzake btw. Ook alle ondersteunende diensten inzake o.m. logistiek en beveiliging die aan het vaccinatiecentrum verleend worden, genieten het 0%-tarief. Dat geldt retroactief sinds 1 januari 2021 en moet dus mogelijk gecorrigeerd worden met een creditnota.